СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 176. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 31-го ЛИПНЯ 1948. No. 176. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 31, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen {4-0807 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ПОВНОВЛАСТЬ ЗАВЕРНУТИ ЦІНИ

Вашингтон, 29 липня. — Адміністрація Трумана передала конгресові цілу низку законопроєктів в справі стримання інфляції. Між ними на перше місце вибивається домагання ухвалити президентові повновласть для завернення цін до листопаду 1947 р. Бюро робітничої статистики виказує, що це знизило б ціни продуктів на 5.1 відсотків в порівнанні з теперішніми. В парі з контролею цін мала б піти контроля над робітничими платнями, управильнення кредитів сплачуваних ратами, більші резерви депозитів у банках, право першенства і приділів, контроля над чиншами, управильнення продажу товарів на біржах. Усі згадані справи містяться в одним законопроєкті.

Законопроєкти зголошені наперед в комісії банковій, а опісля внесені в обох палатах. В банковій комісії зголосив їх Пол А. Портер, колишній директор Бюра Адміністрації Цін. Предсідник банкової комісії Джесі П. Волкот випитував цілу годину Портера про справи, ним зголошені, а опісля заявив, що адміністрація сама мала право поробити зарядження проти інфляції, одначе не використала своїх повновластей.

Комісія переслухала опісля предсідника Тамеса Б. МеКейба, [illegible] Ради Федеральної Резерви, який домагався щоб конгрес наложив контролю на кредити для консументів і дав повновласть Раді піднести банкові резерви для спинення інфляції. Таке саме домагання висловив містопредсідник Ради, Марінер С. Еклес.

РЕСПУБЛИКАНЦІ УХВАЛИЛИ ПОКІНЧИТИ ШВИДКО СЕСІЮ КОНГРЕСУ.

Вашингтон.— Републиканські члени палати репрезентантів вислухали опінії партійних провідників зпоза конгресу і зібравшися на конференцію, рішили відрочити надзвичайну сесію конгресу так швидко, як лише можливо. Республиканці не думають поважно брати під увагу президентових предявлень щодо інфляції, а зате зробити щось в справі побудови домів. Вони теж думають ухвалити позичку на будову палати Обєднаних Держав, як можливе то змінити постанову в іміграційнім законі про допущення більше жидів та католиків зі скитальщини в Европі, а інші справи не брати навіть під увагу. Предсідник палати репрезентантів Джозеф Мартин виявив думку, що конгрес повинен розїхатися домів за 15 днів.

Міжтим у сенаті почалася дискусія над поширенням громадянських прав у південних стейтах. Дискусія перемінилася в правдиву обструкцію, коли сенатори з південних стейтів почали виголошувати безконечні промови.

СТАСЕН ПРЕДСІДНИКОМ УНІВЕРСИТЕТУ ПЕНСИЛВЕНІЯ.

Филаделфія. — Гаролд Стасен, колишній губернатор стейту Минесота і недавній кандидат на номінацію на президента Злучених Держав з рамені Республиканської партії, став предсідником університету Пенсилвенія на підставі назначення радою завідателів університету.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ, НАЧЕ Б ДІЯЛАСЯ КРИВДА ДЛЯ ІМІГРАНТСЬКИХ ГРУП.

Вашингтон. — Конгресмен Френк Феловс, який помагав редагувати закон про допущення імігрантів із скитальщини і пильнував його постанов під час дебати в палаті, заявив, що знавці не закидають цьому законові несправедливості у відношенні до деяких релігійних груп. Особливо не противляться його постановам католики, хоч на их покликаються прихильники змін. Конгресмен Джан Лесінскі з Мишиґен, який підтримував законопроєкт для допущення імігрантів, потвердив заяву Феловса. Феловс покликався на заяву монсіньора Едварда Е. Свансона, голови Католицької Переселенчої Ради. Свансон недавно прилюдно виявив, що католики вдоволені з постанови, бо на підставі її яких 55 відсотків скитальників-католиків будуть мати право вступу до Злучених Держав.

ПРЕЗИДЕНТ ШУКАЄ СПОСОБУ ДЛЯ ЗАТРИМАННЯ ВТІКАЧІВ-БАЛТІЙЦІВ.

Вашинґтон. Президент Труман особисто заінтересувався долею 29 втікачів, які переплили Атлянтійський океан, утікаючи перед переслідуванням большевиків за залізною заслоною в балтійських країнах. Білий Дім приготовляє лісту втікачів для предявлення сенатові. Цю лісту має переглянути Комісія Зделлясованих Осіб, яка саме має бути іменована для введення нового іміграційного закону в життя. Головою комісії має бути іменований Уґо Карусі, колишній комісар іміграції. Імен двох інших кандидатів на членів комісії ще не згадують.

ДЕСЯТИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ КОМІСАР ПІД АРЕШТОМ.

Ню Йорк. — Десятий член Краєвої Комуністичної Ради зголосився до Бюра Федеральних Інвестичацій, як обвинувачений в змаганні до насильного скинення уряду Злучених Держав. Є ним Роберт Дж. Тамсон, предсідник нюйорського стейтового комітету Комуністичної партії. Поза ним ще остають на волі два члени Краєвої Ради, а це Гілберт Грін з Шікаґо та Ґос Гол з Клівленду.

В справі переслухання про комуністичне шпиґунство Елизабети Терил Бентлі стало звісним, що її покликала потайки Комісія Неамериканських Діянь палати репрезентантів і вона складала свідоцтво в середу та в четвер у Вашинґтоні. Цим пояснюється її відсутність з її мешкання в Готелі Ст. Джордж у Брукляні. Вона є родом з Ню Милфорд, у стейті Конетикат. З огляду на небезпеку помсти збоку комуністів сенат постарався за охорону для неї. З її переслухань перед конгресовою комісією не оприлюднено ніякого комунікату.

ДЕКЛЯРАЦІЯ Української Національної Ради

Український Народе!

У час важкого народнього лихоліття, напередодні історичних подій у міжнародньому житті, відповідальні представники українських політичних організацій об'єднались і створили Українську Національну Раду, як представництво українського народу в його боротьбі за державну незалежність.

Український народ віддавна вів боротьбу за свою свободу. В революції 1917 року український народ виявив свою політичну волю актом Центральної Ради в Києві 22-го січня 1918 року про відновлення Української Держави під назвою Українська Народня Республіка, створенням Західної Української Народньої Республіки дня 1. листопада 1918 року у Львові, як рівнож актом Всеукраїнського Трудового Конгресу дня 22-го січня 1919 року про злуку всіх українських земель в одну Соборну Державу.

Відновлена Українська Держава не посягала на чужі землі та бажала жити в мирі зі своїми сусідами. Своїм громадянам, без огляду на їх національну приналежність, стан і віру, Українська Народня Республіка забезпечувала законами повну рівноправність і свободу. Одначе, проти вільної української держави пішли війною її сусіди.

Український народ був змушений вести боротьбу на кількох фронтах. Крім боротьби на півночі з російськими большевиками і на заході з Польщею, Україна мусіла також на південно-східньому фронті відбивати наступ армій царських генералів. Армія Української Народньої Республіки, оточена з усіх сторін, позбавлена зв'язків зі світом, нищена пошестями, без постачання, мусіла залишити в листопаді 1920 року разом із Урядом, на чолі з Головою Директорії Симоном Петлюрою, державну територію. Українську землю розділили між собою советська Росія і західні сусіди України.

Московська большевицька влада зразу почала нещадно гнобити й нищити український народ. Масовими арештами, засланнями до концентраційних таборів, розстрілами і пляново зорганізованим голодом вигублено мільйони українських селян, робітників та інтелігентів.

Російський большевизм повів рівночасно безоглядну боротьбу проти української національної культури, а тисячі українців, що працювали для її розвитку, заплатили за це своїм життям. Знищено Українську Православну Автокефальну Церкву: її епископи, духовенство і тисячі вірних загинули в тюрмах і на засланнях.

Так звана Українська Советська Соціялістична Республіка, проголошена російськими большевиками, як одна з республік Советського Союзу, стала знаряддям московського імперіялізму для господарського визиску та політичного поневолення України. На західніх українських землях Польща і Румунія повели на окупованих ними українських територіях політику винародовлення та господарського визиску. Не зважаючи на таке важке положення, український народ не припиняв боротьби за своє національне визволення і вів її під усіми окупаціями в різних формах та всякими засобами.

Друга світова війна завдала українському народові нові тяжкі удари. Німецька окупація обернула українську землю в одну велику руїну.

Проти цієї окупації український народ виступив збройними організованими повстаннями, що в немалій мірі прискорило поразку німецьких армій на сході Европи.

Після відступу німецьких військ по всіх українських землях прокотилась нова хвиля червоного терору. Його жертвою впали сотні тисяч убитих і замучених по тюрмах і засланнях. Виявом цього терору була також насильна ліквідація Української Греко-Католицької Церкви на західніх землях України в 1945 році: заарештовано та вивезено митрополита, всіх епископів і тисячі духовенства та вірних.

Не зважаючи на те, український народ не скорився перед насильством і терором. Українські повстанські сили, відомі під назвою Української Повстанської Армії, що вели в час війни боротьбу з німецькими та большевицькими наїздниками, ведуть її організовано і далі під гаслами визволення українського народу та відбудови української незалежної держави.

Большевицький терор примусив сотні тисяч українців покинути свій Рідний Край. В умовинах, коли український народ на своїй землі не може отверто виявити своєї політичної волі, організована українська еміграція має право та обов'язок бути речником його визвольних змагань перед світом.

Український Народе!

Нав'язуючи до актів українського національно-державного будівництва, Українська Національна Рада постановила реорганізувати державний центр Украніської Народньої Республіки і покликати до життя оновлений Виконний Орган, відповідальний перед Національною Радою.

Українська Національна Рада проголошує перед цілим культурним світом свій однодушний протест проти окупаційної влади російських большевиків в Україні і стверджує, що ця влада не має права виступати іменем українського народу.

Українська Національна Рада заявляє, що т. зв. Уряд советської України є тільки експозитурою московської комуністичної влади, яка панує над українським народом лише силою зброї і засобами терору.

До часу, коли український народ зможе свобідно виявити свою волю на власній землі, справи українського народу заступає перед світом державний центр Української Народньої Республіки, що свого часу одержав на те уповноважнення від вільно обраних законодатних установ незалежної демократичної України.

Українська Національна Рада кличе під прапор Незалежної Соборної Української Держави усіх, кому він дорогий. В той час, коли наш народ перебуває в оковах московсько-комуністичної диктатури, і коли загрожені основи його життя, тільки українська єдність і повна самовідречення боротьба за народню справу може врятувати Україну.

Український Народе!

Схиляємо голови перед силою Твого духа, перед величністю Твого страждання і перед героїзмом Твоєї боротьби. Нечувано тяжкі умовини Твого життя у большевицькій неволі. Проте не тратимо віри в нашу перемогу. Прирікаємо Тобі, що всі свої сили віддамо на те, щоби минувся ввесь жах Твоїх безмірних страждань, щоб громадяни України стали вільні від страху за своє життя, здоров'я, за долю своїх найближчих, щоб визволитися від голоду, від рабської праці і від насильства над їх думкою і вірою. Поминаємо усіх, що віддали своє життя за народ, вітаємо всіх, що караються під большевицьким терором, де б вони не перебували, єднаємось духом з усіма нашими братами і сестрами в Україні і поза Україною сущими.

Українська Національна Рада буде боротися за здійснення в українській незалежній державі всіх демократичних громадянських вільностей, за здорову українську родину, за передачу землі селянам у трудову власність, за вільну працю і законну її охорону, за знищення визиску і за найвищий добробут працюючих, за державне порядкування великою промисловістю, за вільні індивідуальні підприємства, за організацію вільної кооперації і за всебічний розвиток духової культури.

Українська Національна Рада поборюватиме всякі тоталітарні і диктаторські прямування і стоятиме за рівноправність усіх громадян України, незалежно від їх національности, раси чи віри.

(Докінчення на стор. 3-тій).

КОРОЛЬ ЮРІЙ ВІДКРИВ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИЩА В ЛОНДОНІ

Лондон, 30 липня. Король Юрій VI., в приявності 82,000 осіб та 6,000 змагунів з 59 країн світу відкрив вчора Олімпійські Ігрища на Емпайр Стадіоні в Лондоні. Це з черги 14-та Олімпіяда модерної ери. Попередня відбулася в Берліні в 1936 році, отже 12 років тому. На замаєному прапорами націй-учасників стадіоні, Ігрища почалися традиційними врочистостями, від запалення Олімпійського вогню принесеним з гори Олімпу в Греції смолоскипом, аж до масового походу змагунів. Відділ Королівської Кінної Артилерії віддав на поздоровлення 21 вистріли, а великий хор відспівав традиційне Аллилуя та Олімпійський Гимн. Олімпійські Ігрища сягають своєю традицією до 394 року перед Христом і вперше були зорганізовані грецьким володарем Теодозієм. На відзначення цего, грецькі змагуни на модерних Олімпіядах виступають в першому ряді. Інші йдуть в поазбучному порядку, тільки країна-господар, цим разом Британія, на кінці. Американська делегація є одна з найчисленніших. По середині стадіону піднесено олімпійський прапор, 5 сплетених кол на білому тлі, що символізують 5 континентів в дружніх змаганнях. На великій таблиці виписані гасла: „Важливою справою в Олімпійських Ігрищах є не виграти, але брати участь" та „Основною справою в житті є не здобуття, але добра боротьба". Вчора відбулася тільки церемонія відкриття, а властиві Ігрища починаються сьогодні.

БРИТАНІЯ ОБМІРКОВУЄ ЗДЕРЖАННЯ РЕДУКЦІЇ В АРМІЇ У ЗВ'ЯЗКУ З КРІЗОЮ

Лондон, 30 липня. Британський міністер закордонних справ Бевин заявив вчора в парляменті, що уряд обмірковує справу здержання всяких ухвалених і плянованих редукцій в британських збройних силах, у зв'язку з теперішньою політичною крізою. На інтерпеляцію Вінстона Чорчила у зв'язку з переведеними відповідними ухвалами щодо редукції в армії, Бевин заявив, що Британія ніколи не сподівалася, що її воєнний союзник „своєю політикою може створити положення, яке вимагало б ужиття сили".

ПРОТИКОМУНІСТИЧНА ДЕМОНСТРАЦІЇ МІСЬКОЇ РАДИ БЕРЛІНА

Комуністи вийшли з нарад; німці апелюють до культурного світу.

Берлін, 30 липня. Рівночасно з дипломатичними заходами західних союзників для мирного полагодження конфлікту зі Советами в Берліні, події в цьому місті з кожним днем ще тільки загострюють положення. Берлінська Міська Рада на вчорашньому засіданні ухвалила резолюцію, домагаючись перервання советської бльокади міста, яку названо „злочином проти людства", та прохаючи в цій справі інтервенції від культурного світу. Всі комуністичні члени Ради, на знак протесту проти такої резолюції, вийшли з нарад. В міжчасі, советські боєві літаки продовжували свої вправи на повітряному коридорі зі заходу до Берліна, з кожним днем більше загрожуючи західному повітряному транспортові та рискуючи випадком, що міг би бути безпосередньою причиною війни.

ПІСЛЯ ЕКСПЛЬОЗІЇ В ЛЮДВІГСГАФЕН

Людвіґсгафен, Німеччина, 30 липня. Німецька поліція та харитативні організації і французькі та американські військові частини вчора цілий день продовжували рятункову акцію після жахливої експльозії хемічної фабрики, жертвою якої впало біля 250 вбитих і понад 2,000 ранених. Французькі власті рішучо заперечили повідомлення советської преси, мовляв, у фабриці продуковано розривний матеріял до ракетових бомб. Теж досі не стверджено причини експльозії, бо немає живого свідка, який міг би дати виясненя, де і як зачалася катастрофа. Поголоски про можливість комуністичного саботажу не мають свого матеріяльного потвердження.

ПЛЯН ПОВНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ АРМІЇ

Париж, 30 липня. Шеф штабу французької армії предложив вчора новому міністрові війни, Рене Маєрові, плян повної модернізації французьких збройних сил, відповідно до нових стратегічних і оборонних завдань. В пляні береться до уваги концентрацію командування і стандаризацію зброї, з орієнтацією на американську продукцію, та головно французькі завдання оборони Західної Европи.

АВСТРІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ СОВЄТСЬКИХ ДОМАГАНЬ

Відень, 30 липня. Австрійський уряд звернувся до Контрольної Ради Союзників з протестом проти советських домагань точних інформацій щодо австрійської індустрії. Советські власті в своїй зоні домагаються від вастрійських промислових підприємств точних інформацій щодо приналежности робітників до домуністичної партії, користування сирівцями і їх походження і т.п.

ОДНО-ПАРТІЙНИЙ УРЯД У ФІНЛЯНДІЇ.

Гельсінки, 30 липня. Новоіменований фінський премієр Карль Ауґуст Фаґерґольм предложив вчора ввечорі президентові Паасіківі листу свого нового уряду, зложеного тільки з членів соціял-демократичної партії, іґноруючи домагання комуністів. Новий уряд мусить ще одержати затвердження в парляменті.

ТІТО ПЕРЕВИБРАНИЙ ГОЛОВОЮ ПОЛІТБЮРА

Беоґрад, 30 липня. Югославські большевики відповіли вчора на всі звернені проти Тіта закиди Москви і Комінформу перевибором його головою Політбюра югославської комуністичної партії. На кожну згадку про Тіта югославські большевики відповідали такими самими комедіями, як їх в Москві організується на згадку Сталіна (встають, кричать „ура" і т.п.).

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

НОВА ФАЗА В УКРАЇНСЬКИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ

Українська Національна Рада і реорганізація Державного Центру Української Народньої Республіки на найширцій громадсько-політичній базі стали доконаними фактами. Створенням одного центрального представництва українського народу в його боротьбі за державну незалежність, національну суверенність та демократичні права і вольності, здійснилися задушевні мрії кожного українського патріота, без огляду на його партійно-політичну, релігійну, чи соціяльну приналежність.

Українська Національна Рада є безсумнівним виявом волі і бажань українського народу, репрезентованого масою його політичної еміграції та з черги її представниками з поодиноких політичних партій і груп. Це твердження скріплюється фактом, що українська політична еміграція повстала не в наслідок будьяких внутрішніх перемін в Україні, але в наслідок насильства над нею її імперіялістичних сусідів. Українську Національну Раду створили не тільки представники українських політичних партій і груп на еміграції, але й люди, що одержали свої мандати від цілого українського народу тоді, як він міг ще свобідно виявити свою волю на своїй землі. Українська Національна Рада та переорганізований Український Державний Центр повстали на базі уряду Української Народної Республіки з 1918 року і тим з черги не тільки заманіфестовано їх державну традиційність, але й надано їм державно-правного характеру.

Крім проголошених вже матеріялів про першу сесію Української Національної Ради, у нашому розпорядженні є теж ухвалений „Тимчасовий Закон про реорганізацію Українського Державного Центру", як теж поіменний склад Президії Української Національної Ради та її Виконного Органу, отже переорганізованого Українського Уряду. Публичне проголошення імен з різних причин хвилево здержано. Можемо тільки ствердити, що між ними є загально відомі і шановані, визначні українські державні мужі та політичні і військові діячі, що репрезентують весь український нарід в його політичній і територіяльній соборності.

Створення Української Національної Ради і реорганізація Українського Державного Центру на широкій всенародній базі та на всіх демократичних прінціпах, отже об'єднання всіх українських політичних сил та створення їх центрального представництва в боротьбі за визволення, є без сумніву подією великого історичного значення; воно започатковує нову фазу українських визвольних змагань. Це тим важливіше, як взяти до уваги теперішнє міжнародне положення. Ця подія не є завершенням української боротьби; вона є радше рішальним прологом до цеї великої епопеї, якій на ім'я: боротьба за визволення. Її завершенням буде відбудова вільної і від нікого незалежної, демократичної Соборної Української Держави, до здійснення якої український нарід зробив тепер рішальний крок вперед.

Становище американських українців до Української Національної Ради та Українського Державного Центру ясне. Воно диктується становищем цілого американського народу та його змаганями до забезпечення всім народам світу, отже й українському, всіх демократичних вольностей, національних прав та справедливого миру. Під цим кутом Українська Національна Рада та Український Державний Центр можуть розраховувати на всю можливу тільки нашу піддержку та на наші заходи допомогти їм здобути цю піддержку від нашої країни, нашого уряду, а за їх посередництвом теж від всіх інших свободолюбних народів.

ГАРЯЧЕ ЛІТО

Ну, й гаряче це літо. Сонце жарить, як найнялось, люди скидають зі себе все зайве з одягу, залишаючи на собі, часом аж занадто мале „мінімум", морські та річкові пляжі вкриті справжньою „народною гущею", яку навіть принагідний дощ не може проріднти, а ряди бюрових урядників та фабричних робітників проріджуються тими, що користають з належного їм на відпочинок вільного часу та розбрилися „пахати свіжий люфт" по дальших і ближчих курортах, чи тільки менших місцевостях і фармах, залежно від висоти їхнього ощадного конта.

Проте, це літо гаряче не тільки в природі, але ще можливо гарячіше в політиці. Холодна війна в Берліні вже загрілася до тої міри, що в кожній хвилині могла б вибухнути пожежою, гарячо на всіх ділянках міжнародної політики і в усіх країнах та частинах світу, а мороз що йде поза шкіру від згадки про атомову бомбу та всі інші знаряддя масового вбивства і руїни не завжди має належний прохолодний вплив на розпалені політичні голови. Докищо, тільки відро холодної води з погрозою санкцій, що його ООД вилила на розпалені голови арабів і жидів, дещо злагіднило, хоча ще далеко не закінчило політичної спеки на Орієнті.

У зв'язку з цею загальною спекою, не так в природі, як в міжнародній політиці, теж в нашому громадському житті зачинає „припікати", та ще й як. Вправді, згадка про горяч серед природньої спеки навряд чи кому подобається, але нічого не вдіяти. Вже краще позбутися всеї горячі за один раз, ніж мали б очі заходити димом непевности весь час. Маємо на думці наші громадські потреби на найблищий час, що їх в жодному разі не можна забувати і на пляжі над морем, ані серед передміської зелені під час відпочинку.

Зараз найбільш пекучою нашою справою є кампанія Українського Конгресового Комітету за збіркою 50-тисячного фонду на політичну акцію в допомогу визвольним змаганням України. Справа справді пекуча, не менше, як липневе сонце в саме полудне. УККомітет вже має великі зобов'язання, а ще більші стоять перед ним. Вдержання спільної з ПАУКонференцією канцелярії в Ню Йорку, продовжування періодичних видань в англійській мові, як „Укр. Квартальник" та „Український Бюлетин", відповідна політична акція у зв'язку з кожночасними актуальними подіями, зв'язаними з українською проблемою, і т. п., це так сказати б щоденний видаток, вже на саму згадку якого касієрові УККомітету гарячий піт виступає на чоло.

Але він йому та іншим членам Комітету цілком заливає очі, як вони розглядають дальші потреби та плянують дальшу роботу. В найблищому часі вже появиться книжка про визвольну боротьбу України, у вересні почнеться в Парижі сесія Загального Зібрання Організації Об'єднаних Держав, на якій не сміє забракнути вільного українського голосу, в Европі вже створено державно - правне представництва українського народу, що матиме за завдання репрезентувати поневолену Україну перед світом та змагати до її визволення, отже обов'язком американських українців буде й йому допомогти відповідними засобами. Все це тільки „з грубша", але як до того додати ще безліч всіляких „тонких" справ, з якими УККомітетові доводиться зустрічатися кожного дня та до яких теж кожного дня долучуються все нові й нові, то нічого дивного, що літо для цего Комітету справді дуже гаряче. А що робить наше громадянство, щоби допомогти полагодити всі ці справи, як воно вив'язується зі своїх „гарячих обов'язків"? Час до часу тільки то з одної то з другої громади „капне" яка сотня, чи кілька десятків долярів, що є справді тільки краплею в морі потреб.

Теж не менше, якщо не більше пекучі справи має й наш центральний Злучений Український Американський Допомоговий Комітет. Загальна кампанія Американської Заморської Допомоги та Апелю Об'єднаних Націй для Дітей за фондом 60 мільйонів долярів та в якій брав участь і наш ЗУАДКомітет вже не дописала, а тим самим відпадають і надії на одержання пів мільйона долярів на цілі нашого Комітету. Вправді, кількадесять тисяч ЗУАДКомітет вже одержав і має надію, що ще дещо „капне", але воно вже не попливе цим пообіцяним пів-мільйоновим струмком, що міг би бодай приблизно злагіднити жару потреб Комітету. І тут знову мусить допомогти наше громадянство, бо потреби більші, ніж великі. Діло в тому, що цей і наступний рік будуть рішальні для допомоги скитальникам в переселенні, у зв'язку з новим законом про допущення 205,000 цих гнаних і голодних людей до Америки. Крім того, ці два роки — як це на підставі власних спостережень ствердив представник ЗУАДКомітету в Европі, адв. Р. І. Смук — є взагалі „крайньою порою", в якій скитальникам ще можна допомогти, Опісля вже всяка допомога може бути запізна, бо хоча і яку вартість має доляр, проте він небіщиків таки не може воскресити. Але він натомість може допомогти хворому виздоровіти, голодного врятувати від смерти. В Европі ще залишилося біля півтора сотні тисяч українських скитальників і їх ми мусимо врятувати за всяку ціну, але мусимо рятувати вже, бо завтра може бути запізно. Яку жертву ви й не зложили б на цілі ЗУАДКомітету, вона ніколи не буде завелика і завжди матиме найшляхітніше застосування, бо піде на рятунок життя наших братів.

На цьому наші потреби ще далеко не вичерпуються, але вже й ці свідчать про гарячу необхідність відповідної акції, щоби їх бодай в основному заспокоїти. Тому теж, літо не літо, спека не спека, нам треба підкотити рукави та братися до праці, аби, бува, не збудитись в огні тоді, як наша українська справа знову буде окрадена.

В цьому році припадають важливі українські річниці, як 30-ліття з дня проголошення державної суверенности в Західній Україні в дні 1-го листопада 1918 р., 300-ліття зриву Богдана Хмельницького та відбудови Української Держави, і т. д. Цих річниць не обходитиме поневолений український нарід на своїй землі і це тимбільший обовязок накладає на нас, щоб ми їх відзначили на цій вільній американській землі. Про це повинні подбати всі наші громади, а зібрані з цих нагод фонди допоможуть бодай частинно заспокоїти ці гарячі потреби наших центральних представництв в їхній акції, на допомогу українським людям і українській справі. Як дбайливий і господарний фармер використовує літо для жнив, щоби забезпечити собі і своїй сім'ї та своєму народові хліб на зиму, так і ми в громадській роботі повинні використати кожний день, щоби злагіднити та перемогти холодну зиму неволі для українського народу.

ТОТАЛЬНА МОБІЛІЗАЦІЯ

Мобілізаційні експерти виготовили вже начерк „Акту для Наглої Повновласти", який піде під ухвалу конгресу на випадок, коли б так грозила війна.

Цей законопроект дає урядові повну силу над людьми, промислом і матеріялами. У висліді така контроля куди більша від повновластей, які мав уряд у часі другої світової війни. Новий начерк повновластей уряду відноситься до вирішування приділів і першенства, реквірування промислу та праці й приневолення їх продукувати, реквірування маєтків, цензурування всієї кореспонденції, управильнення цін і заплат та пайкування всіх важливих предметів, які лише придатні для людей і для промислу.

Автори цього пляну готові предявити його теперішньому конгресові вже тепер, коли б так справа Берліна викликала воєнний стан. Коли б не дійшло до такого вибуху, плян мобілізації може заждати до 1949 року або й довше. Проєктодавці хочуть мати лише готовий плян на випадок потреби.

Проект не дістав ще апробати збоку Краєвої Ради Забезпеки ресурсів, тобто цієї установи, яка стоїть на чолі воєнного плянування. Та коли б і ця установа його одобрила, то проект мусить бути ще розглянений президентом і ухвалений конгресом. Конгрес, як звичайно, чується незалежним і може спротивитися різним постановам, які придумали проєктодавці. Так, напр. конгрес відмовився в часі другої світової війни в 1944 р. ухвалити примусовий побір людей для потреб промислу.

Не зважаючи, що станеться з цілістю мобілізаційного пляну, одна його частина вже перейшла в конгресі. Є це одна постанова, яка ввійшла в закон про обовязковий побір рекрута під час попередньої сесії конгресу. На підставі згаданої постави президент має права наказати промисловим підприємствам приймати військові замовлення, а коли б так котре підприємство відмовилося, або спізнилося з виконанням замовлення, тоді президент може перебрати ціле підприємство під заряд держави.

Так як тепер начеркнені постанови в повновластях, президент мав би обмежені права в обмеженім наглім стані; більше прав дістав би в поширенім стані необхідности, а вже найбільше прав мав би під час війни.

Повновласти йдуть так далеко, що президент мав би право управильняти імпорт і експорт товарів, займати маєтки, завішувати закон проти трестів, давати субсидії фармерам і забирати сирі матеріяли, нагромаджені в підприємствах, якщо вони потрібні для воєнних цілей.

Для допомоги у виконанні таких постанов мали би бути створені відповідні організації, в першу чергу цивільна мобілізаційна рада. Ця агенція малаб поділити всю продукцію Злучених Держав між військових і цивільних людей. Владу в цій справі під теперішню пору мала б перебрати Краєва Рада для Забезпеки Ресурсів, на чолі якої стоїть Артур Гил.

Під наказами мобілізаційної ради стояли б поодинокі спеціяльні агенції, подібні до тих, що існували в попередній війні. Отже існували б бюра: воєнної продукції, воєнного транспорту, воєнної людської сили, економічної стабілізації, економічного ведення війни і т. п. Згадані агенції були б обсаджені людьми, що їх імена поміщені на лісті, яку саме виготовляється. Між цивільними людьми находяться імена бизнесовців, професорів і професійних осіб, яких уряд запросить, щоб вони добровільно наперед зголосилися вступити в федеральну службу, якщо б зайшла необхідність.

Коли б автори мобілізаційного пляну дістали від конгресу повновласті, яких вони домагаються, вони приступили б до швидкої праці на випадок війни. Тоді не буде часу вводити постанов повільно, як це було за попередної війни, коли то треба було три роки на переведення повного мобілізаційного пляну. У третій війні вистачить на це кілька тижнів і зарядження будуть далеко гостріші.

Отже, коли б так вибухла війна, а мобілізаційний плян був ухвалений, тоді зайдуть такі зміни впродовж кількох тижнів:

Негайно прийде до замороження цін продуктів і платні робітників; щойно по місяці прийдуть зміни, які показались би потрібними.

Податки будуть підвищені й мабуть прийде теж до примусового щадження гроша, щоб не доводити до обниження його вартости.

Матеріяли будуть негайно забрані від таких вирібників, що не виробляють воєнних продуктів. Так напр. виріб авт для цивільного вжитку відразу буде застановлений і ледви можна буде докінчити такі авта, що вже находяться в процесі викінчення.

Федеральні бюра праці будуть поширені і до них будуть спрямовані шукачі за працею. Бюра праці просто призначать робітників туди, де їх потрібно. Підчас війни мало буде нагоди перебирати в джабах. Робітників будуть обовязково притягати до праці, так, як притягаєься молодь до війська.

Зате промислові, що служить воєнним цілям, не будуть зразу насильно накидати його роботу. Наперед будуть намовляти й переконувати і аж у випадку крайної потреби прийде до перебрання фабрик під заряд держави.

Коли йде про зиски, то їх не будуть обтинати, зате не будуть дозволяти фабрикантам на більші зиски в часі війни, ніж вони їх мають в часі мира. Повище згадані мобілізаційні пляни не стоять у ніякім звязку з кризою в справі Берліна. Уряд є того переконання, що за Берлін не прийде до війни. Одначе безупинний спір з Советами спонукує Америку триматися завжди на осторожності і бути готовою на всякий випадок. Рішення прискорити продукцію й підготовити оборону запало давно перед берлінською кризою. Останній конгрес ухвалив на воєнну підготову 15 більйонів долярів. Берлінська кріза тільки спонукала відповідальних людей провірити свої пляни і уможливити їх негайне переведення в життя.

ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

ІВАН КРАВЧЕНКО. Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і незчисленним жертвам комунізму — присвячую.
Автор.

6)

Хтось встає зза столу і п'яними, важкими кроками наближається до неї... Його очі, налиті кров'ю, блищать, як у хижака, а величезний глибокий рубець в довжину всієї правої частини лиця надає його обличчю щось жахливе.

Ні, не буду передавати подробиць. Скажу коротко. Гвалтували її не всі, бо декому не дозволили коханки-повії. Власно її забили не ті хижаки самці, а одна з повій, якої коханець брав активну участь у гвалтуванні. Та повія була несамовита від горілки і заздрощів і порізали дівчину, що ніхто, навіть рідна мама не впізнала б її.

На цих оргіях вирішувалась доля всіх „помилок" великої французької революції.

Такіж самі покидьки людності, тільки трошки вище рангом, тобто ті, що керували з верху отією грою стихії в долині, дуже добре знали, на кого вони можуть покладатись, коли їхня політична авантюра вдасться і хто її буде захищати.

Кримінальні злочинці, повії та різні покидьки людства, котрих життєве гасло: ріж, вбивай, кради, грабуй, були тією гвардією революції, на яких трималась влада „робітників й селян".

Злодій ніколи не зрозуміє чесну людину, так само як і чесна людина ніколи не зрозуміє злодія. Але злодій злодія дуже добре розуміє, розуміє один одного без жодних зайвих слів.

Російські політичні марксисти-авантюрники без зайвих слів ще за довго до революції розуміли, хто буде незамінимим спільником в їхній авантюрі, хто буде виконувати „чорну" працю в революції. Вміло граючи на низьких інстинктах злодіїв і різних темних типів, рука досвідчених злочинців вміло керувала рухом низьких інстинктів.

„Мир хижинам — війна палацам", — це гасло давало право грабувати всім всіх і кожному — кожного.

А коли були такі, що не розуміли цього гасла, то відповідні агітатори з центру, — від самого Леніна, давали пояснення, яке зводилось до того поняття, що грабуй кого хочеш. Якщо і це гасло не давало наслідків, то було ще простіше: „грабуй награбоване". Оскільки слово „грабуй" було знайомим, рідним і близьким в першу чергу крадіям, злодіям і повіям, то вони, зрозумівши, що це тепер їх влада і їх воля, з криками: „Да здравствует свобода!", грабували всіх і все.

Отже, всі колишні криміналісти, всі розбійники з лісів та великих шляхів, всі повії, прийнявши захоплено жовтневу комуністичну революцію, залишившись по суті тим, чим вони й були до революції, натягнули на себе вбрання мучеників за ідею, в одну миль перефарбувались з темного в червоний колор, кинули своє підпілля злочин, — стали ідейними комуністами, тобто попросту кажучи, замість робити таємно злочини, робили їх відкрито, діючи „ім'ям революції". Не було кому їх стримати, не було кому на них поскаржитись, бо вони були самі владою „робітників і селян".

В ті часи не було зареєстровано жодного таємного вбивства, крадіжки, або таємного грабунку, бо вбивство з пограбованням було „пережитком старого капіталістичного часу", воно змінилось на нове — пролетарське — „ім'ям революції розстріляти", а слово „грабування", замінили словом „реквізиція", або „конфіскація". Ім'ям революції розстрілювались переважно всі ті, які зовнішнім виглядом не походили на робітників або селян, а своїм вбранням, манерами й обличчям нагадували аристократію, високих урядовців та інших.

Тоді, коли перестріляли всіх тих, які підходили під „помилку" французької революції, тоді почали „фільтрувати" робітників і селян, які досить солідно виглядали.

А з приводу того, що політграмоти з темних, нерозвинених людей до революції ніхто не навчався і важко було, як вже і зазначив, розібратись, що таке „хижина" і що таке „награбоване", то кожна досить гарна хатина, або камениця дорівнювалась палацу, а награбованим рахувалось все те, що виглядало в очах бандита досить гарним і розкішним, тобто все те, що вподобалось розгнузданому бандитові „реквізувалось" або „конфіскувалось".

Пішли повальні обшуки й безконечні „реквізиції".

Розгублені обивателі не мали спокою ні вдень, ні вночі, бо до їх життя або завітав „Чорний ворон", або по десятку разів на день заходили різні реквізитори, перевертали все догори ногами і хоч іноді нічого не реквірувалось, але через деякий час обивателі робили відкриття, що яканебудь цінна невеличка річ, сама „самореквірувалась", бо кудись щезла і невідомо після якого реквізитора.

(Дальше буде).

Як працює Переселенчий Осередок в Ню Йорку

Як лиш створено Переселенчий Осередок в Ню Йорку, що сталося в місяці квітні ц. р., мало хто з нас розумів докладно, яку саме працю цей П. О. буде виконувати. Ясне було для нас всіх, що П. О. мав в першій мірі вишукувати мешкання і працю для новоприбуваючих українців зі скитальщини. Та, хто знає ситуацію щодо мешкань особливо в Ню Йорку, цей мусів скептично глядіти на успіхи праці П. О. Друге, що нас частинно непокоїло це питання; як поставиться наше громадянство до нашої праці, та чи буде з нами кооперувати?! Сьогодні, по трох місяцях нашої праці в П. О., ми можемо сміло сказати нашому загалові, що П. О. на 75 відсотків свою працю виконав. А праця ця не обмежиться тільки до вишукування мешкань і праці новим імігрантам. Вона з кожним днем обіймає нові ділянки і стає корисною не лиш для тих, які щойно прибувають з Европи, але також і тим, які приїхали вже рік і більше до Злучених Держав. Допомога та є різна, бо хоча наприклад майже всі мають мешкання, та деякі з цих мешкань неможливі і треба їх змінити; фахівці, як інженери та інші хоч мають працю то хотіли б працювати по своєму фаху, хотіли б засягнути інформацій в цій справі. Ще інші хочуть виповнити аплікації по перші горожанські папери, другі хотіли б перед кимось вилляти свій біль та свою тугу і т. д. і т. д. Всіх ми їх цілком добре розумімо і з цілої душі стараємось їм допомогти. В П. О. нові імігранти находять адреси своїх знайомих і приятелів, які приїхали давніше, знаходять потрібні їм вказівки щодо тутешнього способу життя, праці, подорожування містом і поза містом, в разі потреби дістають теж допомогу в убраннях, яке завжди є у нас під рукою. Якщо його не має, то Жіноча Секція порозумівається з магазином, де міститься склад ЗУДК і там потребуючі дістануть те, що їм потрібно. Через П.О. вислано досі найменше сотку різних листів до різних фірм в справі праці для нових імігрантів. Досі не було випадку де П.О. відмовив би комусь допомоги, якщо вона є в наших силах, включно з допомогою фінансовою. Очевидно, деякі нові імігранти дають собі раду при помочі рідні і знайомих, але за малими виїмками всі вони приходять до П.О. поговорити, подати свою адресу і т.п.

Щодо нашого громадянства, то мусимо признати, що воно дало нам поміч і кооперацію. На самім початку, коли не було ще праці в П.О., а лиш пляни і наради, зложили в грошах свої дари на працю П.О. слідуючі знані нам громадяни: Василь Пуйда $20, по $10: Мирон Сурмач і Семен Угорчак член управи П.О. Їх слідами пішли і другі громадяни, які сейчас прислали нам убрання а навіть деякі кухонні речі. Це була пані Добрянська з Ню Йорку та інші. Всім тим жертводавцям, як рівнож і тим які зголошують нам мешкання та працю, П.О. складає щиру подяку. Накінець згадаю за працю двох громад, які радо відізвались на наш і ЗУДК заклик та примістили в себе багато родин зі скитальщини, а це, як вже була про це згадка в пресі, громада Нюарк і друга громада Бінглемтон, Н. Й. Було б побажаним, щоб інші наші громади зорганізували в себе П.О., а тоді наша праця в Ню Йорку стане легшою і далеко успішнішою.

Тому, що праця при допомозі людям взагалі, вимагає багато серця, вирозуміння і гуманности, я цею дорогою апелюю до нашого жіноцтва взятись більше інтензивно до праці при розселюванні нових імігрантів. Ми знаємо з досвіду, що в галузі несення помочі людству жінка записана золотими буквами в історії кожного народу. Хай і наша українська жінка в часі великої скорби і трагедії українського народу, запише себе ділами патріотизму і милосердя на сторінках нашої історії на память і славу української імігірації та для прикладу грядущим поколінням.

Марія Демидчук,
голова П.О. в Ню Йорку.

Марія Ляновська-Дмитракова

(Допис з Німеччини).

Дня 3 квітня ц.р. померла в Мюнхені як скиталиця Марія Ляновська - Дмитракова, бувша артистка Театру Української Бесіди у Львові.

Покійна родилася в Стрию в р. 1876. і вже у вчасній молодости зраджувала наклін до сцени. В 17-тім році життя вона вступила до Театру Української Бесіди, що оставав тоді під управою Івана Біберовича й там під кермою його та його дружини Іванни ставила свої перші кроки на сцені в ролях оперетkових, а згодом і драматичних. Після уступлення Івана Біберовича Покійниця продовжала свою сценічну діяльність під дирекцією Осипа Стадника аж до р. 1899, коли вийшла заміж і замешкала в Станиславові. Однак любов до сцени не давала їй спокою й в р. 1902. Покійна спільно з відомим українським діячем д-ром В. Яновичем і гром. А. Полотнюком заснувала в Станиславові драматичний кружок під назвою „Руська Хата" й стала його режисеркою. Цей кружок кілька літ пізніше перемінив свою назву на Театр ім. Івана Тобілевича й відограв дуже гарну ролю в культурнім життю міста Станиславова, проіснувавши аж до вибуху першої світової війни.

Покійниця завше живо цікавилася долею Театру Української Бесіди й удержувала постійний звязок зі своїми колишніми товаришами й товаришками сцени, як з Осипом і Софією Стадниками, Іваном і Катериною Рубчаками, Марією Осиповичевою, Едмонорою Стечинською, Петром Нижанковським і др., а її хата була завше широко отворена для українських артистів, коли Театр Української Бесіди прибував до Станиславова на гостинні виступи.

Покійниця оставила в смутку мужа Франка Дмитрака й троє дітей, сина Богдана і доньки Ірину й Лєну, як також численну ближчу й дальшу рідню, що теж переважно опинилася на скитальщині. Її похорон відбувся дня 7. квітня в Мюнхені при участи родини, приятелів і багатьох членів мюнхенської української громади. З нею зійшла в могилу тиха й скромна, але невтомна робітниця на полі української культури й щира українська патріотка. Нехай отсих кілька стрічок заступить живу квітку на її могилі й нехай їй буде пером ця чужа німецька земля!

(І. К.)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Декларація У. Н. Ради

(Докінчення зі стор. 1-шої).

Український народ тільки в боротьбі здобуде своє право. Одначе визволення України, як і інших поневолених народів, це одночасно справа міжнародного миру та демократичного розвитку світа. Російський большевицький імперіялізм є загрозою для всього світу і тому оборона перед ним неподільна та вимагає одностайного морального і політичного фронту всіх сил, готових боротися за найвищі національні та вселюдські ідеали, проголошені за другої світової війни Атлянтійською Хартією. Організація боротьби з комуністичним тоталізмом та імперіялізмом мусить охопити всі поневолені та загрожені російським большевизмом народи. Не сама фізична перемога, а перемога ідей, зокрема повне здійснення великих кличів про основні права націй і людини, спроможні відвернути однакову для всіх загрозу, створити нову систему міжнародніх відносин і забезпечити тривалий мир у світі.

Стоючи на засадах незалежности і соборности, Українська Національна Рада вважає необхідною політику близьких взаємин і тісної співпраці в першу чергу з усіма народами, поневоленими Москвою.

Тільки напруженням усіх державно-творчих сил народу, при внутрішній згоді та об'єднанні біля свого національно-політичного центру, справа українського визволення досягне успіху та знайде належне зрозуміння і сприяння у світі.

В братній любові, суцільними лавами, з вірою в перемогу правди і справедливости, приступаємо до святого діла!

Нехай живе Український Народ!
Нехай живе Незалежна Соборна Українська Держава!
Нехай живе спільний фронт боротьби народів, поневолених Совєтським Союзом!

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА.

На чужині, в липні 1948 року.

Збільшена потреба в нафті

Злучені Держави є найбільшим продуцентом і разом з тим головним споживачем нафти в світі. З 2,800,000,000 барил нафтової ропи, здобутої всіма країнами світу, Злучені Держави добувають зі своїх джерел яких 2,000,000,000 барил, або 84 більйонів галонів. Ця країна потребує річно для своїх фабрик, залізниць, тракторів, автобусів, пароплавів, автомобілів, огрівання домів і т.п. яких 2,150,000,000 барил нафти. Бракуючих 150,-000,000 барил дістає з Мексико та інших країн Центральної та Латинської Америки. З тихже джерел дістає додатково від 50 до 60 мільйонів барил, аби покрити свій експорт до европейських та інших країн. Потреба в нафті як в тих країнах, так і в самих Злучених Державах все зростає. Уряд та приватні компанії намагаються поліпшити положення.

Комітет міжстейтової торгівлі при палаті репрезентантів недавно подав до палати пропозицію створити урядом і приватною індустрією спільну, далеко-сяглу програму розвитку і поширення виробництва синтетичного палива. Разом з тим яких 6,000 геологів та техніків, в складі різних 400 дослідних груп, шукають в землі, вздовж берегів та на морськім дні недалеко від берегів за новими нафтовими джерелами.

Навіть тоді як минула остання холодна зима, все ще нафти не було подостатком. Хоч здобування нафтової ропи та її рафинування все зростає, проте сподіваються, що запаси відповідатимуть попиту щойно на кінець березня 1949 року.

Джулиус А. Круг — державний секретар внутрішніх справ, відкриваючи двадцятьп'яту, річну, міжнародню нафтову виставку та зїзд в Тулсі, стейт Оклагома, спинився на головних змінах світового нафтового ринку, що торкаються Злучених Держав.

„Перш за все — казав він — робляться заходи, аби змінити натиск на Злучені Держави щодо постачання нафти. Плян Маршала все більше має опиратися на джерела нафти в інших країнах для задоволення вимог европейських країн. Сподіваються, що Східня Півкуля буде задоволняти свої потреби в нафті з джерел, що знаходяться на ній. Нафтові джерела на Середнім Сході — мають бути надзвичайно великі — все ще не використовуються вповні. Невдовзі має розпочатися повна праця на островах голандської Східної Індії. Здобування і продукція нафти в Центральній та Південній Америці йде вперед. Є підстава думати, що річка Амазонка може бути багатим джерелом нафти.

„Відповідний розвиток всіх цих та інших можливостей спричинить більш різноманітний та ліпше збалансований здобуток нафти в світі", казав Круг. „Світовий попит на нафту все зростає; на 1951 рік він буде поверх 10,000,000 барил денно. Західна Півкуля не може продовжувати постачати поверх 80 вітсотків світового попиту нафти".

Підбадьорюючим чинником для Злучених Держав, по словам Круга, „є постійне удосконалення, великі технологічні поліпшення в індустрії. Ці поліпшення замічено в складних шуканнях за нафтовою ропою, в транспортації, рафинованні та більш доцільнім використанні готового виробу... Іншим потішаючим явищем є дійсний поступ у виробництві синтетичного палива".

Шукання за новими джерелами нафти провадяться найбільше активно на півдню та біля Мексиканського Заливу. Одна компанія побудувала — вісім миль від південного побережжя Злучених Держав — цілий острів, забезпечений від ураганів. Є там приміщення для робітників, для машин, місця досить на сім нафтових криниць. Перша з них вже є на 8,000 футів глибока.

Але нові джерела матимуть значення для Злучених Держав можливости рафинування та транспорту. Незважаючи на всі старання як державні, так і приватні, наступні місяці певно залишаться досить скрутними що до нафти. В літі є велика потреба в газоліні для тракторів на фармах, а також для автомобілів. В зимі буде більша потреба в нафті для огрівання. Зимова погода також матиме свій вплив на запаси і доставку нафти.

Тим часом широкі шукання за новими джерелами нафти, дальше поширення нафтової індустрії та виробництва синтетичного палива можуть поліпшити положення і наблизити запаси до попиту в 1949 р.

Загальна Рада.

ПОЛІТИКА В СПОРТІ.

Лондон, 28. липня. — Британські власті відмовили права приїзду на Олімпійські Ігрища в цьому місті представникові італійської комуністичної газети. Від самих учасників Ігрищ не вимагалося жодних інших документів, як тільки карти участи в Ігрищах. У випадку з італійським большевиком зроблено виїмок і хоча офіційно не подано причин, то загально це зв'язують з большевицьким намаганням якнебудь контрабандою перевести до інших країн своїх шпигунів.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти А просвіта — це сила.

БРИТАНІЯ МАТИМЕ СВОЇ АТОМОВІ БОМБИ.—Незабаром Англія буде в спромові продукувати в себе атомові бомби чи інші речі, звязані з атомовою енергією, не потребуючи спроваджувати зі Злучених Держав багато частин, яких вона не була досі в силі випродукувати. Гарвел в Англії, де ведуться досліди над атомовою енергією, стало новим „атомовим містом". Перед собою маємо величезний магнет, що має 700 тон сталі. Він є приміщений в атомовій лябораторії в Гарвел.

„Смерть і руїна на лінії Курзона"

DEATH AND DEVASTATION ON THE CURZON LINE. The Story of the Deportations from Ukraine. By Walter Dushnyk. Published by Committee Against Mass Expulsion, in cooperation with The Ukrainian Congress Committee of America. New York, 948. Pgs 39.

Старанням і коштом Українського Конгресового Комітету тількищо появилася видана Комітетом Проти Масового Вигнання чергова документальна праця Володимира Душника п. з. „Смерть і руїна на лінії Курзона". Брошура, крім передмови, підписаної Кристофером Емметом, Вилїемом Генрі Чемберлином, Джорджом С. Каунтсом та о. Вилїемом Дж. Гіббонсом, має 5 розділів:

I. Містерії і плутанина з лінією Курзона: 1. Якщо б лорд Курзон був знав; 2. „Лінія Молотова-Ріббентропа"; 3. Зустріч в Ялті; 4. Нарід, що відкидає російське невільництво.

II. Поплутані і неточні звідомлення в американській пресі: 1. Повторювання совєтської пропагандивної лінії; 2. Як „нова" Польща респектує принціпи людських прав.

III. Завадка Горохівська — „Українські Лідіце" з 1946 р.: 1. Зізнання очевидців про гнебні злочини, поповнені на українцях опанованою Совєтами польською армією; 2. Другий наїзд на Завадку; 3. Польський офіцер оповідає про масакру; 4. Інші акти терору, поповнені керованою Совєтами польською армією.

IV. Висилка українців до Східної Прусії та інших частин колишньої Німеччини: 1. Совєтські і польські офіціяльні статистичні дані; 2. Українців виганяють до Східної Прусії; 3. Висилка з Холмщини і Підляся.

V. Листи про життєві умовини в червоній Польщі.

Вже сам цей короткий перегляд дає загальне уявлення про цілий зміст книжки. Для українського читача він в загальному відомий, бо й в більшості базований на матеріялах, друкованих в українських періодичних, чи принагідних виданнях. Але тут всі ці важливіші матеріяли не тільки синтетично зібрані і передані, але теж в поодиноких випадках відповідно до ментальности американського читача вияснені. Події в Завадці Горохівській подані за спеціяльним нелегальним виданням УПА в Карпатах, п. з. „Кривавим шляхом Сталінської демократії". Передані листи та інші документи примусового виселювання українців з їх прадідівської землі за лінію Курзона та до Східної Прусії доповнюють загальний образ найбільш огидних злочинів, що їх допускалися над українським населенням совєтські і червоні польські окупанти його землі. З другого боку, ці факти відповідно вияснюють геройську боротьбу УПА та її благородні цілі.

Брошура має 39 сторін дрібного друку а її характер історично-документальний. Це без сумніву черговий великий вклад в поширюванні в англосаському світі правди про Україну, її терпіння під окупантами та її геройську боротьбу за своє визволення.

Вже можна замовляти Календар У. Н. Союзу на 1949 рік.

В наступному 1949 році припадає 55-та річниця з дня заложення Українського Народного Союзу. З цеї нагоди Головний Уряд У.Н.С. рішив видати ювілейний Календар-довідник У. Н. Союзу на 1949 рік, що крім звичайних календарних матеріялів матиме теж основні енциклопедичні інформації про У. Н. Союз, про Америку і Україну та про українців у цілому світі і про всі ділянки їх життя та творчости, як теж багатий літературний відділ. Календар вже є в підготові і мав би появитися вже з кінцем жовтня цього року. До співпраці в його редакції запрошено найкращі українські сили, як теж представників українських громад з усіх країн і континентів. Цей великий Календар-довідник мав би бути дальшим поширенням та доповненням відповідних видань У. Н. Союзу, що появилися досі. Він повинен стати настільною книгою кожного українця в Америці і закордоном, необхідною в праці і надозвіллі. В Календарі кожний українець матиме всі найбільш необхідні інформації і цей Календар подуманий справді як дорадник і розрадник кожного. Незважаючи на великі кошта видання, вартісних матеріялів та багатих ілюстрацій, ціну Календаря встановлено тільки на один доляр за примірник. Проте, з огляду на великі кошта друку і паперу, Календар появиться тільки в обмеженій кількості і тому хто хоче запевнити собі його одержання, повинен негайно виповнити подане внизу замовлення та вислати його разом з належитістю до Адміністрації „Свободи" на подану внизу адресу. Це повинні зробити не тільки члени У. Н. Союзу, але й весь широкий загал американсько-українського громадянства, бо Календар У. Н. Союзу на 1949 рік це буде справді настільна книга для кожного українця. Тільки негайне замовлення може забезпечити вам її одержання. Тому поспішайте з висилкою замовлення.

(Прохаємо витяти, чітко виповнити і негайно разом з належністю переслати на адресу „Свободи").

ЗАМОВЛЕННЯ НА КАЛЕНДАР У. Н. СОЮЗУ НА 1949 РІК

До Адміністрації „Свободи"
P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Я, ________________________________ замовляю
(Ім'я і прізвище)
оцим Календар У. Н. Союзу на 1949 рік в кількості ______ примірників і на ту ціль пересилаю чек (моні ордер) на суму $________ як належитість по $1.00 за примірник.

____
Підпис (писати по-англійськи).

Адреса: ______________________________
____

Спортові вісті

ЧЕРГОВІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ФУТБОЛЬНОЇ ДРУЖИНИ В НЮ ЙОРКУ.

В найблищу неділю, дня 1-го серпня, в год. 6-ій після полуня вібудуться на стадіоні RED HOOK PLAY CENTER в Брукліні, при вулицях BAY і COURT чергові футбольні змагання Українського Спортового Клюбу (УСК) з Керібіен Сокер Клоб оф Бруклин, що є передовим клюбом в Східному Дистрикті Сакер Ліги та займає перше місце в „А-Дивижин". В тогорічних першенствах на 16 вібутих мистецьких зустрічах дружина нігрів здобула 31:1 пунктів, у відношенні воріт 73:12 в її користь. Противників УСК з недавніх змагань, Варшаву, в яких УСК виграв у відношенні 4:2, дружина Керібіен Сакер Клоб оф Бруклин перемогла в мистецьких зустрічах 5:0 і 4:3. Українська дружина виступить до цих змагань в своєму найкращому складі.

До стадіону Ред Гук Плей Центер в Брукліні можна доїхати з Ню Йорку собвеєм "F" — 6th AVE. EXPRESS TO CHURCHAVE. (BROOKLYN) і до зупинки SMITH—9th ST. Звідтіль до грища 5 хвилин ходу.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

15,596 Петрик Анни і Тимя Михайла з с. Ясель (Сянік) від Дунда Івана.

15,597 Родини Капало з с. Синевідсько Нижнє (Стрий) від Карпинець Михайла.

15,598 Кінаш мами з с. Даровичі (Перемишль) від Кінаш Івана с. Миколи.

15,599 Рибак Михайла і Анастазії від Кащинець Івана з м. Сколе (Стрий).

15,600 Торган Теклі зам. Пінчак від Пінчак Михайла з с. Чистогорб (Сянік).

15,601 а) Шульган Петра з с. Горошова (Борщів) від Никорук Василя.

15,601 б) Вацько Василя з с. Красне (Калуш) від Вацько Ольги.

15,602 Мартіянчук Андрія від Громяк Петра.

15,603 Боднар Михайла стрийка від Боднар Михайла.

15,604 Хомич Миколи брата від Боднар Пелагії.

15,605 Потяк Анни сестри від Потяк Фені д. Івана з с. Дидьови (Турка).

15,606 Соловій Григорія вуйка від Гаврилюк Анни д. Якова з с. Бурдаковець (Борщів).

15,607 Родини Мендьо з с. Рівна (Лісько) від Величко Марії з Тулсаків.

15,608 Бакалюк з дому, Марії, Теклі і Евгенії з с. Кошляки (Збараж) від Ровінський Василя.

15,609 Курій Івана від Побігушка Марії зам. Давид з с. Горожани Великої (Рудки).

15,610 Батькової сестри моєї тітки і знакомих від Германчук Анастазії з с. Ластівки (Дрогобич).

15,611 Дубик Луки з с. Кропивника Малого (Дрогобич) від Дубик Анни зам. Вальо.

15,612 Гавриляк Федора і Анни з с. Стинова Нижна (Стрий) від Гавриляк Степана.

15,613 Шалай Андрія з села Воровево Іванівка (Херсонщина) від Миковиенка Порфірія.

15,614 Пастух Івана і Василя з с. Дусанова (Перемишляни) від Пастух Михайла.

15,615 Зарицький Василя с. Дмитра з с. Ріпяна (Старий Самбір) від Зарицька Анастазії.

15,616 Краянів пок. проф. Михайла Галущинського від Галущинського Богдана інж. просить афідавіт.

15,617 Тлумак Михайла з с. Родиничі (Мостиська) від Процько Павла.

15,618 Запруцький Володимира з с. Дарево (Барановичі) від Запруцька Ольги д. Антона зам. Балацько.

15,619 Хомко Йосифа з с. Повхова (Перемишль) від Хомка Марії зам. Крила.

15,620 Тітки Дурановська від Романик Йосифа с. Гната з с. Блудно (Березів).

15,621 Качмарик Миколи с. Василя з с. Соколі (Мостиська) від Пасічна Анни.

15,622 Петрик Григорія батька і Гавриляк Івана від Петрик Василя з с. Яблінки (Сянік).

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно, хай вишле таке** оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то хай **разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1 цаль в одній колюмні коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Манифестація з нагоди посвячення прапорів тов. Дністер.

В неділю, 27. червня, найбільше нюйорське товариство, а це „Дністер", відділ 361 У. Н. Союзу, відбуло важне свято. Це було посвячення відновлених прапорів товариства. Тому, що це важна подія в житті товариства, свято упляновано наперед і злучено його з пікніком, що відбувся в забавовім парку у підмійській місцевости Флошинг, коло Асторії, на Лонг Айленд. На манифестацію запросив уряд матірне товариство, тобто Батька Союза і місцеві відділи.

З місцевих товариств явилися деякі з прапорами, а деякі вислали лише своїх представників і склали відповідну жертву. Це були такі товариства: І. Тов. Родичів Американських Вояків, Українського Роду, Комітет повіту Бібрка, бр. св. Володимира, від. 130 У. Н. С., відділ 4 У. Н. С., Український Продукційний Відділ Американського Червоного Хреста, Гуманітарне Товариство Негайної Помочі, тов. „Просвіта", бр. св. Андрія Первозванного, від. 66 У. Н. С., тов. „Зоря", від. 69 У. Н. С., Українського Роду Ветерани Американської Армії, Пост 1260, тов. „Теребовля", від. 391 У. Н. С., Обєднаний Комітет Українських Національних Товариств міста Ню Йорку, бр. св. Миколая, від. 5 У. Н. С. з Асторії, бр. св. Миколая, від. 293 У. Н. С. з Бруклина, Окружна Рада Союзу Українок Америки.

Від рана грозило дощем, отже багато людей закрадалися з поїздкою на свято. Ті, що вибралися, не пожалували. Не було там вправді тільки громадян, як звичайно буває на пікніках „Дністра", проте таки прийшли люди масово.

Після звичайних вступних підготувань на того роду манифестаціях, обступили учасники пікніку полевий престол, уставлений по середині парку під гарними високими деревами, по обох боках розвинено прапори, американський і український, товариства Дністер, а у відповіднім відступі уставилися прапори запрошених товариств. Коли все було готове, й коли делегати товариств стали побіч престолу, голова „Дністра" Володимир Павлів повідомив зібраних через гучномовець, що о. С. Фединяк ЧСВВ, з парафії св. Юрія в Ню Йорку, відправить молебен на інтенцію товариства „Дністер".

Музична банда заграла марш, члени товариства під проводом заступника голови Мартина Малетича й інших членів уряду обійшли походом парк, а потім уставилися при престолі. Ця манифестація сама собою випала зворушливо тому, що на чужині зібрана українська громада не має багато нагод прилюдно заманіфестувати свої почування. Дехто прослезився із зворушення.

Молебень до Пречистої Діви відправлено із звичайними церемоніями і хоровим співом під пров. дир. Т. Онуфрика, після чого о. Фединяк виголосив релігійно-патріотичне слово. Тому, що проповідник прибув недавно із скитальщини, в його слові відбилися особисті громадянські і вселюдські почування з приводу радісної манифестації. Це були спомини з славної й сумної минувшини українського народу і звернення до праці обновленої громади під рідним українським і вільним американським прапором. Високі слова викликали належне враження.

Голова В. Павлів привітав зібраних делегатів і членів товариств, подякував усім за труд і щирість, проголосив, що початок до свята вийшов від найстаршого члена тов. „Дністер", Тимка Мілещука, який дарував товариству американський прапор, а вже товариство само відновило український. Почім покликав до слова представників товариств. У першу чергу голову Союзу, М. Мурашка і касієра, Р. Слободяна, дальше представив бувших предсідників „Дністра" І. Гузара, С. Ковальчука і М. Малетича, а опісля представників інших товариств, які складали побажання й дари. Усім їм дякував голова. Товариство погостило священика й делегатів товариств теж перекускою при застелених під зеленими деревами столах. Окремо йшли товариські забави на площі посередині парку. Там була уставлена музика і молодь втішалася танцями. В павільоні був готовий буфет на крайовий лад.

Не забуло товариство й на народну справу. Під теперішню пору відбуваються збірки на працю Українського Конгресового Комітету. За попереднім порозумінням з Обєднаним Комітетом пояснив справу М. Малетич, а жінки з українськими відзнаками перевели збірку, яка вже була проголошена в „Свободі".

Хоч около 4 годин впав зливний дощ, то більша частина учасників осталася в павільоні й докінчувала товариські розмови та забави до пізного вечора.

Дохід, який має „Дністер" з таких свят, уживається на різні потреби. Почасті на допомогу для хворих членів, а почасті на підтримку загальних національних справ.

Хто інтересується народним життям Ню Йорку, має нагоду нераз провірити жертволюбність тов. „Дністер" на народні цілі: українські й американські. За добрим прикладом уряду йдуть члени, а за прикладом „Дністра" йдуть інші нюйорські товариства. У такий спосіб жертволюбивість „Дністра" є виховним чинником для громади. „Дністер" не знеохочується нарікканням заломаних людей або агітацією ворогів. Він все той самий, все готовий для служби членам і народові.

Один з учасників манифестації.

НАЙБІЛЬША АМЕРИКАНСЬКА КОМУНІСТИЧНА ШИШКА В КЛОПОТАХ.—Це Вилієм З. Фостир, краєвий голова Камуністичної партії і один з 12 комуністичних верховодців, що їх Федеральне Ґренд Джюрі обвинувачує в нельояльности до Злучених Держав. Згідно зі законом Смита з 1940 року Фостер та інші комуністи відповідають перед судом за намагання счинити шляхом насилля державний переворот у Злучених Державах.

БАРАНОВСЬКИЙ „УКРАЇНСЬКИМ" ДЕЛЕГАТОМ НА ДУНАЙСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Београд, 30 липня. Вчора тут вже приїхали делегації Совєтів та їх сателітів на конференцію в справі міжнародного річкоплавства по Дунаю. Совєтську делегацію очолює Вишинський, а „українську" А. К. Барановський. Американська делегація приїхала вже раніше.

ПЕРУ ВІДНОВЛЯЄ ПОВНІ ДИПЛОМАТИЧНІ СТОСУНКИ З ФРАНКОМ

Лейк Соксес, Н. И., 29 липня. Представник республики Перу повідомив ООД, що його країна рішила вислати до Мадриду свого амбасадора та відновити повні дипломатичні стосунки з урядом ген. Франка. Ще в 1946 р. Загальне Зібрання ОД рішило, щоби всі країни, члени ОД, відкликали з Мадриду своїх головних представників, але відмовилося роглянути і потвердити цю резолюцію в 1947 р. Перу вважає, що резолюція тим самим втратила свою силу.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ПОВІДОМЛЕННЯ

ВІД РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

З нормалізацією поштових звязків між Америкою та європейським континентом, Редакція і Адміністрація „Свободи" одержують від українців з європейських країн щораз більше листів в найрізноматніших справах, які часто не мають нічого спільного ані з редакцією ані з адміністрацією часопису. Не маючи прямо фізичної можности відповідати на ці всі листи окремо, Редакція і Адміністрація „Свободи" подають до відома:

1. Всі листи, переслані на адресу „Свободи" в справах, які не належать до її компетенції, чи засягу її діяння, відсилається до тих установ і комітетів, які заторкненими в листі справами займаються. Тут належать насамеред справи розшуків рідних, допомоги, інтервенції і т. п. Ці листи пересилається звичайно Допомоговому Комітетові у Филаделфії, не даючи на них відповіді. Тому що таке посередництво забирає багато часу і вимагає окремої праці, в інтересі всіх авторів таких листів є висилати їх найрадше відразу по призначенні: Листи в допомогових справах та в справі розшуків пересилати на адресу: United Ukrainian American Relief Committee, P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa. (U. S. A.). В політичних справах писати до: Ukrainian Congress Committee of America, P. O. Box 721, Church St. Annex, New York 8, N. Y.

2 Редакція не звертає, ані не веде переписки на тему пересланих, але незамовлених і невикористаних газетних матеріялів, статей, кореспонденцій і т. п. Не звертається теж використаних рукописів.

3. Усіх тих, які зголошуються на постійних співробітників, чи кореспондентів, Редакція зберігає в своєму реєстрі, але не веде з ними переписки, якщо не думає з пороблених пропозицій користати.

4. Прохається не висилати документів, ані вартісних паперів; Редакція і Адміністрація не перебирають за них відповідальности.

5. Адміністрація не перебирає зобовязань за переслані, але незамовлені книжки, журнали і т. п. Часто трапляється, що європейські видавництва самі надсилають книжки, виставляючи рівночасно рахунок. За незамовлені книжки Адміністрація не платить готівкою, як теж не звертає їх, з огляду на кошта пересилки. Надіслані вже в той спосіб книжки проголошено в газеті до прдожі і рахунок за них буде вирівняний тільки якщо і в міру того, як книжки будуть продані. При цьому треба додати, що зазначена на європейських виданнях ціна не стоїть в жодній пропорції до місцевого книжкового ринку.

6. Переслані оказійні числа, чи для обміну — полагоджується звичайним порядком.

7. Адміністрація не веде переписки і не відповідає на листи в справах, які до неї не належать.

8. Справи Редакції і Адміністрації „Свободи" прохається вважати за дві окремі справи, і полагоджувати їх окремими листами, або бодай окремими картками в одному листі. Це відноситься теж і до місцевої переписки.

Редакція і Адміністрація „Свободи" полагодили досі сотні і тисячі листів з Европи теж в справах, які до них не належать, не жаліючи на це ані труду ані гроша, якщо це було необхідне. Проте, це не можливо продовжувати на довшу мету, тимбільше при відносно наладнаних вже поштових звязках між американським і європейським континентами та при чіткому визначенні завдань і засягу діяння редакцій та поодиноких громадських допомогових і політичних Комітетів. Висилка листа на правильну адресу до одного, чи другого Комітету, дає теж більшу запоруку на його полагодження.

Усім авторам листів з Европи пригадується, щоби чітко і виразно писали свої адреси, найрадше друкованими літерами.

Редакція і Адміністрація „Свободи".

ТАРЗАН, ч. 1895. Вигляди на майбутність.

Вкінці розпучливе пошукування розбитків увінчалося успіхом і вони найшли струмок живої води серед скал.

Вони йшли милями за ручаєм і опинилися нагло в плодовитій рівнині.

Пірати зібрали всю зброю і перемінили британців на своїх підданих.

У такий спосіб — кінчив священик — повстав у нас февдальний стан, який перетривав до сьогодніі. Пірати покрали наші жінки і передавали зброю своїм дітям і так з батька на сина переходила їх влада над нами".

„Від сьогодні їх сила щезне над вами" — сказав Тарзан.